

PIOTR KULIK

Opłacalność pozyskania drewna czereśni ptasiej (*Prunus avium* L.) w latach 1998-2000 na terenie RDLP Krosno i RDLP Lublin

Profitability of harvest of wild cherry (*Prunus avium* L.) timber in the years 1998-2000 in Regional Directorates of the State Forests in Krosno and Lublin

ABSTRACT

The profitability of harvesting 1 m³ of wild cherry timber was on the level from 79 to 87% in 1998, 79 to 91% in 1999 and 79 to 76% in 2000. In addition to retail sales, the price obtained from wild cherry timber sales in tenders held in the Świdnik Forest District reached 101% to 109% of the initial price. The sale price in the submission in 2000 was PLN 2050 per 1 m³ of wild cherry timber and in 2001 – from PLN 651 to 1943 per 1 m³.

KEY WORDS

wild cherry (*Prunus avium* L.), unit costs, submission, assortment

Wstęp

Jednym z rodzimych gatunków liściastych, który od dawna stosowany był do produkcji oklein, mebli i galanterii drzewnej jest czereśnia ptasia (*Prunus avium* L.). Przemysłową przydatność tego surowca wyznaczają dwa czynniki: jakość oraz wymiary [Hausman, Hruzik 1995]. Rola czereśni ptasiej w drzewostanie ma charakter wyłącznie biocenotyczny, sporadycznie zajmuje miejsce jako domieszka czasowa i produkcyjna. Znaczny udział pozyskiwanej masy drewna średnio-wymiarowego wynika z roli jaką pełni. Z powodu małego udziału w składzie drzewostanów, ze względów ekonomicznych rzadko bywa przeznaczane na drewno przemysłowe (przeważnie na opał). Dotychczas jednak nie wykonywano u nas rachunku ekonomicznego opłacalności pozyskiwania tego gatunku drewna, a sądzi się o niej „na wycucie” [Laurow 2000].

Cel i zakres pracy

Celem badań było udowodnienie opłacalności pozyskiwania drewna czereśni, a tym samym jej hodowli i możliwości przemysłowego wykorzystania w gospodarce leśnej. Na terenie RDLP Lublin oraz RDLP Krosno czereśnia ptasia znajduje się w zasięgu swego naturalnego występowania, wchodzi w skład drzewostanów jest odnawiana i pozyskiwana. W celu stwierdzenia opłacalności pozyskiwania drewna czereśni, konieczne będzie:

– określenie ilości pozyskiwanego drewna (w rozbiciu na sortymenty),

PIOTR KULIK

Nadleśnictwo Kliniska
os. Pucko
72-123 Kliniska
kliniska@lasy.szczecin.pl

- przeanalizowanie opłacalności hodowli i pozyskania, kosztów jednostkowych zrywki, cen i sposobów sprzedaży,
- określenie możliwości produkcyjnych i powiększenia bazy surowcowej czereśni.

Metodyka badań

Rozpoznanie bazy surowcowej czereśni ptasiej dokonane zostało na terenie RDLP Lublin oraz RDLP Krosno. Wszystkie możliwe do uzyskania informacje zebrane zostały z nadleśnictw. Informacje te dotyczyły: ilości i struktury sortymentowej pozyskanej czereśni w latach 1998-2000. Podane zostały również takie informacje jak: koszt jednostkowy zrywki i pozyskania 1 m³ drewna czereśni, uzyskane ceny sprzedaży wyrobionych sortymentów, sposoby sprzedaży, kierunek przerobu tego drewna (jeśli był znany). Pozyskanie drewna czereśni w nadleśnictwach wynikało ze sporządzonego dla poszczególnych lat szczegółowego wniosku cięć, na który składają się sporządzone w lesie przez leśniczych szacunki brakarskie. Każdego roku nadleśnictwa realizują pozyskanie drewna na podstawie szczegółowego wniosku cięć wynikającego z planu urządzenia gospodarstwa leśnego i obliczonego etatu cięć przedrębnych i rębnych. Nadleśnictwa Krasiczyn i Dukla z RDLP Krosno podały informacje na temat uzyskanego przychodu ze sprzedaży drewna czereśniowego wielkowymiarowego (WO) w poszczególnych latach. Nie w każdym roku drewno było pozyskiwane. Sposób ewidencjonowania pozyskanej czereśni w Systemie Informacji Lasów Państwowych (SILP) uniemożliwił uzyskanie dokładniejszych danych. Pozyskana czereśnia ewidencjonowana była w grupie gatunków jako: pozostałe liściaste razem, w danej grupie sortymentowej, co uniemożliwiło uzyskanie informacji o ilości pozyskanej czereśni według sortymentów, gdyż w tej grupie sortymentowej znajdowały się też inne gatunki pozyskiwane w małej ilości. Również nie wszystkie nadleśnictwa podały informacje na temat uzyskanych cen oraz kosztów jednostkowych.

Wyniki i analiza danych

Wszystkie ilości pozyskanych sortymentów w latach: 1998, 1999 i 2000 z terenu RDLP Lublin przedstawia tabela 1. Według takiego układu przedstawiono informacje z terenu RDLP Krosno – tabela 2.

O ile ten analizowany trzyletni okres nie był zbyt krótki, to można stwierdzić wzrost udziału czereśni w drzewostanach oraz wzrost zasobności tego gatunku, a tym samym jej pozyskania. Wzrost pozyskania wynika ze wzrostu zainteresowania tym gatunkiem i wzrostu popytu na ten gatunek drewna. Wzrasta również udział drewna wielkowymiarowego czereśni, co ze względu na rolę jaką pełni w drzewostanie ma istotne znaczenie oraz z powodu przychodu jaki stanowić może przy sprzedaży. Chcąc potwierdzić takie przypuszczenie, niezbędne jest przeanalizowanie ilości sprzedanych sortymentów drewna czereśni i uzyskanych cen za to drewno. Z tabeli 1 i 2 wynika, że najwięcej pozyskano drewna średniowymiarowego w klasach S2A, S2B a także S4. Drewno wielkowymiarowe stanowiło mniejszą część w stosunku do drewna ogółem. Na terenie RDLP Krosno udział drewna wielkowymiarowego stanowił: w roku 1998 – 28%, 1999 – 38%, 2000 – 39%. Natomiast na terenie RDLP Lublin wynosił 1998 – 13%, 1999 – 13% i 2000 – 8%. Wśród drewna wielkowymiarowego największy udział stanowiła klasa WCO, następnie WD oraz WBO i WAO.

Na terenie RDLP Lublin najwięcej drewna czereśni pozyskują nadleśnictwa: Świdnik, Strzelce i Chełm. Z kolei na terenie RDLP Krosno - nadleśnictwa: Krasiczyn, Dynów i Kołaczyce.

ANALIZA OPŁACALNOŚCI POZYSKANIA CZEREŚNI I SPRZEDAŻY DREWNA. Analiza ta została oparta na podstawie kosztów jednostkowych. Zastosowane koszty jednostkowe są kosztami wyliczonymi na koniec danego roku gospodarczego i są to: koszt pozyskania 1 m³ oraz koszt zrywki 1 m³. Do wyliczenia opłacalności pozyskania tego gatunku drewna przyjęta została cena 1 m³ sortymentu S2A,

Tabela 1.

Rozmiar pozyskania drewna czereśni ptasiej w sortymentach na terenie RDLP Lublin – lata 1998, 1999, 2000
Harvest volume of wild cherry timber in assortments in RDSF Lublin – years 1998, 1999, 2000

Nadleśnictwo	Rok 1998 [m ³]				Rok 1999 [m ³]				Rok 2000 [m ³]											
	WAO	WBO	WCO	WD	S2A	S2B	S4	WBO	WCO	WD	S2A	S2B	S4	WBO	WCO	WD	S2A	S2B	S4	
Krasnystaw	2,05	2,9	82,29	89,57	2,96	16,32	11,41	168,2	149,4	7,3	17,9	149,7	54,66	3,02	6,9	71,5	53,3	136,50	3,7	0,68
Mirze	5,85	16,9	3,85	12,32	25	23,14	0,78	3,9												
Radzyń Podlaski	0,3	6,5	14,2	10,4	88,7	48,5	5,9	36,9	22,9	169	122,3	49,6	3,3	9,6	11	27,5	18,1	113,40		
Strzelec	3,36	44,3	8,28	140	21,7	18,46	1,7	37,81	15,6	304,5	102,8	62,53	1,11	40,1	2,19	198	11,44	61,36		
Świdnik	2,11	23,6	6,71	201,5	88,05	0,51	1,38	1,7	82,29	22,56	0,52	0,38	1,02	152,1	46,93	0,78				
Chelm				2,34	1,43					5,46	0,78									
Gościeradów																				
Zwierzyniec				5,17	28,07	5,68	14,7	0,81	45,13											
Parczew							8													36
Kraśnik							2,34													2,34
Lubartów																				11,7
Razem	0,3	12	84,2	28,3	311	231,4	262,9	20,09	132,8	82,33	773	231,4	408,7	4,93	60,4	39	484	238,6	431,80	
w sortymentach																				
Razem w roku	933						1664													1292

WAO, WBO, WCO, WD – klasy jakościowo wymiarowe na drewno wielkowymiarowe wg PN-92/D-95008
S2A, S2B, S4 – klasy jakościowo wymiarowe na drewno średniowymiarowe wg PN-91/D-95019
Quality and size classes of large-sized wood according to PN-92/D-95008
Quality and size classes of medium-sized wood according to PN-91/D-95019

ze względu na największą ilość i pozyskanie. Pozostała różnica po odjęciu od ceny 1 m³ S2A wartości obu kosztów jednostkowych informuje nas o dochodzie danego nadleśnictwa ze sprzedaży 1 m³ drewna czereśni. Wartości kosztów jednostkowych w nadleśnictwach są różne. Jest to wynik zaoferowanej przez Zakłady Usług Leśnych stawki za pozyskanie i zrywkę 1 m³ drewna na przetargu z zakresu pozyskania lub stawki ustalonej przez nadleśnictwo. Koszty jednostkowe warunkowane są również stopniem utrudnienia, odległością zrywki jak też zależą od warunków przyrodniczych danego nadleśnictwa. Cena sprzedaży kształtowana jest na podstawie podaży i popytu na ten surowiec. Wartości kosztów jednostkowych i cen S2A z obu dyrekcji przedstawia tabela 3. Podano w niej nadleśnictwa, z których uzyskano wszystkie informacje na temat cen i kosztów jednostkowych.

Procentowo koszt jednostkowy pozyskania i zrywki stanowi od 28 do 72% w 1998 r., od 30 do 86% w 1999 roku, od 28 do 85% w 2000 roku w stosunku do cen sprzedaży. Na koszty jednostkowe, cenę oraz osiągnięty zysk miała wpływ inflacja i wzrost lub zmniejszenie kosztów technicznych maszyn stosowanych do pozyskania i zrywki. Na koszty techniczne składały się naprawy oraz eksploatacja sprzętu

używanego do pozyskania i zrywki drewna. Również ilość zrywanego drewna w nadleśnictwie wpływa na kształtowanie się kosztów pozyskania i zrywki, a tym samym na osiągnięty zysk. Im większa jest masa pozyskanego i zerwanego drewna, tym mniejsze stają się koszty techniczne, a także wzrasta zysk od sprzedaży 1 m³ drewna. Według uzyskanego cennika sprzedaży detalicznej drewna z 1998 roku dla Nadleśnictwa Świdnik wynika, że drewno czereśni było droższe od drewna takich gatunków jak: akacja, grab, lipa, wiąz, klon i jawor. Policzona suma wartości kosztów jednostkowych sortymentu WCO czereśni w stosunku do jego cen sprzedaży stanowiła od 13 do 21% w 1998 r., od 9 do 21% w 1999 roku i od 11 do 24% w 2000 roku. Chcąc uzyskać przy sprzedaży wyższą cenę od ustalonej, niektóre nadleśnictwa wystawiały surowiec na przetarg po cenie wywoławczej według cennika.

W omawianym okresie przetargiem zostały objęte następujące masy drewna:

1998 rok – Nadleśnictwo Świdnik – 100 m³ w tym 40 m³ WO, 30 m³ S2A i 30 m³ S2B. Nabywców znalazło tylko drewno WO, a uzyskana cena wyniosła 109% ceny wywoławczej.

1999 rok – Nadleśnictwo Świdnik – 90 m³ w tym WO 30 m³, 20 m³ S2A, 30 m³ S2B i 10 m³ S4. Sprzedano drewno WO i S2A. Osiągnięte ceny wyniosły dla surowca wielkowymiarowego 106% i dla S2A – 101% ceny wywoławczej.

Nadleśnictwo Strzelce – 40 m³ w tym WO 20 m³ i S2B 20 m³. Osiągnięto 102% ceny wywoławczej.

2000 rok – Nadleśnictwo Mircze – 10 m³ drewna S2B. Drewno nie znalazło nabywcy.

Tabela 2.

Rozmiar pozyskania drewna czereśni pasiej w sortymentach na terenie RDLP Krosno – lata 1998, 1999, 2000
Harvest volume of wild cherry timber in assortments in RDSF Krosno – years 1998, 1999, 2000

Nadleśnictwo	Rok 1998 [m ³]				Rok 1999 [m ³]				Rok 2000 [m ³]								
	WAO	WBO	WCO	WD	S2A	S2B	S4	WBO	WCO	WD	S2A	S4	WBO	WCO	WD	S2A	S4
Dynów	8,9	10,4	18	99,5	19,5	2,9	6,7	1,73	38,9	26	3,71	9,7	22,1	140,4	88,4		
Kraczyń	0,36	8,1	41,1	29,6	241,1	52	55,2	29,1	139,5	76,9	20,7	111,6	89,5				
Brzozów		1,7							15,7	12,4							
Dukla	0,43	2,5	22,8	6,7	223,7	3,25	17,8	66,7	19,9	537,8	19,5	43	108,8	58,4	550	15,9	
Kołaczyce		2,9	12,9	18,6	173,6	8,45	0,9	6,6	26,5	174,9	34,5	1,14	20,3	201,5	39		
Strzyżów		4,7	81,3	71,1					11,3	55,8	29,5	7,3	73,3	32,6			
Razem w sortymentach	0,79	27,08	170,2	144	737,9	52	86,4	62	291,1	166,9	751,6	80	75,9	330,8	255,5	891,9	143,3
Razem w roku	1218						1353						1702				

WAO, WBO, WCO, WD – klasy jakościowo wymiarowe na drewno wielkowymiarowe wg PN-92/D-95008
S2A, S2B, S4 – klasy jakościowo wymiarowe na drewno średniowymiarowe wg PN-91/D-95019
Quality and size classes of large-sized wood according to PN-92/D-95008
Quality and size classes of medium-sized wood according to PN-91/D-95019

Tabela 3.

Średni koszt pozyskania i zrywki 1 m³ oraz sprzedaży drewna S2A czereśni ptasiej na terenie RDLP Lublin i RDLP Krosno

Average cost of harvest and extraction of 1 m³ of timber and the sale of S2A wild cherry timber in RDSF Lublin and RDSF Krosno

Nadleśnictwo	Koszt pozyskania 1 m ³			Koszt zrywki 1 m ³			Cena sprzedaży 1 m ³ S2A			Zysk		
	1998	1999	2000	1998	1999	2000	1998	1999	2000	1998	1999	2000
Krasnystaw	11,8	12,7	13,8	11,6	14,5	15,1	71,4	71,4	71,4	48,1	44,2	42,6
Mircze	16,7	10	19,6	6,7	7,6	7,1	55	50	81,3	31,6	32,4	54,5
Radzyń Podlaski		15,7	17		7,6	11,1		71	71		47,7	42,9
Strzelce	10,8	11,2	12,2	12,2	10,5	10,8	81,5	73,8	81,5	58,7	52,2	58,4
Świdnik	14,8	17,9	20,1	8,5	9	10,5	75	75	77	51,7	48,1	46,5
Chełm	12,2	13,3	14,1	12,4	12,3	17,1	73	51,5	80	48,4	25,9	48,7
Parczew		15	16,5		8,5	9,8		40	42		16,5	15,8
Kraśnik		16,3	17,1		10,7	10,7		70,8	70,4		43,8	42,7
Dukla	23,1	30,6	32,8	14,7	17,5	19	55,3	57,7	61,5	17,5	9,6	9,7
Końce	27,9	13,9	15,1	16,9	18,5	18,5	62	85	88	17,2	52,7	54,3

Nadleśnictwo Świdnik – 60 m³ w tym WO 40 m³, S2A 10 m³ i S2B 10 m³. Sprzedano drewno WO i S2A. Osiągnięto ceny stanowiące 103% ceny wywoławczej w WO i 101% dla drewna S2A.

Drewno czereśni sprzedawane było również na submisji drewna okrągłego na terenie RDLP Krosno w roku 2000 i 2001. W roku 2000 wystawiona i sprzedana na submisji była jedna sztuka drewna czereśniowego o wymiarach: długość – 3,10 m, średnica w połowie długości – 50 cm, miąższość – 0,61 m³. Uzyskana cena przy sprzedaży wyniosła 2050 zł/m³, co przy podanej masie wyniosło 1250 zł. W roku 2001 w RDLP Krosno na submisji drewna okrągłego wystawiono 21 sztuk czereśni, sprzedając 17 sztuk. Ceny uzyskane przy sprzedaży poszczególnych sztuk wraz z wymiarami i masą przedstawia tabela 4. Można z tej tabeli wywnioskować, że sprzedający (RDLP Krosno) stwierdzając zainteresowanie tym gatunkiem w roku ubiegłym i uzyskując wysoką cenę w roku 2001 wystawił do sprzedaży większą masę tego drewna. Drewno czereśni było również sprzedawane na submisji na terenie RDLP Szczecin w 2000 roku, gdzie uzyskano podobne ceny jak w RDLP Krosno. Okazuje się, że ten gatunek drewna znajduje nabywców. Sprzedaż gatunków wysokiej jakości znajduje głębokie uzasadnienie w tej formie sprzedaży. Widać jednocześnie, jak ważne jest wyprodukowanie surowca wysokiej jakości w ogólnym bilansie ekonomicznym nadleśnictwa. Przychód ze sprzedaży drewna WO czereśni podały dwa nadleśnictwa Krasiczyn i Dukla. Nadleśnictwo Krasiczyn: 1998 r. – 25 216,12 zł, 1999 rok – 44 882,82 zł, 2000 r. – 31 339,22 zł. Nadleśnictwo Dukla: 1998 r. – 19 369,83 zł, 1999 rok – 56 814,19 zł, 2000 rok – 88 670,57 zł. Większość pozyskanego drewna trafiła do nabywców detalicznych. Drewno S4 było chętnie kupowane ze względu na swą wysoką wartość opałową. Żadne z nadleśnictw nie potrafiło dokładnie podać dalszego kierunku przerobu drewna czereśni. Na ogół twierdzono, że kupowane drewno czereśni znajdowało zastosowanie w celach stolarskich i meblarskich. Nadleśnictwo Dukla podało informację, że firma „Technodrzewo Karpaty” eksportuje tarcicę czereśniową do Włoch, a w Zakładach Przemysłu Drzewnego „Kronos” wyrabia się z drewna czereśni parkiet.

Tabela 4.

Wyniki submisji drewna cennego na terenie RDLP Krosno z 23 lutego 2001 roku
Results of sales of precious timber in the tender held in RDSF Krosno on 23.02.2001

Los	Gatunek	Długość [m]	Srednica [cm]	Masa [m ³]	Cena [zł/m ³]	Wartość [netto zł]	Nadleśnictwo
4316	Czereśnia	4,4	45	0,7	850	595	Brzegi Dolne
5442	Czereśnia	2,1	35	0,2	850	170	Brzozów
1139	Czereśnia	2,4	30	0,17	700	119	Dynów
1138	Czereśnia	2,4	33	0,21	700	147	Dynów
1139	Czereśnia	4,5	43	0,65	950	617,5	Dynów
1136	Czereśnia	2,7	32	0,22	700	154	Dynów
1135	Czereśnia	3,5	40	0,44	915	402,6	Dynów
1134	Czereśnia	3,5	44	0,53	1943	1029,79	Dynów
1133	Czereśnia	2,6	35	0,25	651	152,75	Kołaczyce
2879	Czereśnia	3,1	41	0,41	850	348,5	Krasiczyn
2878	Czereśnia	3,5	45	0,56	0	0	Krasiczyn
2877	Czereśnia	4,1	49	0,77	950	731,5	Krasiczyn
2876	Czereśnia	3,8	44	0,58	393	227,94	Krasiczyn
2875	Czereśnia	3,2	55	0,76	1052	799,52	Krasiczyn
2874	Czereśnia	4,5	48	0,81	950	769,5	Krasiczyn
2873	Czereśnia	4,7	34	0,43	0	0	Krasiczyn
2872	Czereśnia	5,4	37	0,58	0	0	Krasiczyn
2871	Czereśnia	4,5	47	0,78	0	0	Krasiczyn
5443	Czereśnia	2,9	36	0,3	850	255	Rymanów
1132	Czereśnia	2,4	39	0,29	700	203	Strzyżów
1131	Czereśnia	2,6	37	0,28	700	196	Strzyżów

OKREŚLENIE MOŻLIWOŚCI PRODUKCYJNYCH I POWIĘKSZENIA BAZY SUROWCOWEJ CZEREŚNI PTASIEJ. Niewielki zasięg naturalny czereśni ptasiej oraz specyfika tego gatunku w dużej mierze ogranicza możliwości rozwoju jej bazy surowcowej.

Zwiększenie udziału czereśni ptasiej w składzie gatunkowym drzewostanu można uzyskać m.in. propagując czereśnię jako domieszkę czasową i pielęgnacyjną oraz popieranie i podkrzesywanie najlepszych jakościowo osobników. Lasy Państwowe są obecnie w trakcie realizacji programu zwiększania lesistości kraju. Wprowadzając na żyzne siedliska gruntów porolnych pierwsze pokolenie drzewostanu można wykorzystać czereśnię wraz z innymi gatunkami jako przedplon w celu stworzenia odpowiednich warunków dla gatunków docelowych. Czereśnię ptasią można wykorzystać przy tworzeniu strefy ekotonowej na styku las – powierzchnia otwarta. Jako gatunek szybko rosnący i światłoządny mogłaby dostarczyć surowca z różnego typu zadrzewień i nasadzeń. Bardzo interesującym sposobem wykorzystania czereśni do produkcji surowca jest zakładanie upraw drzew szybko rosnących z czereśnią jako gatunkiem głównym lub współpanującym. Puchniarski [2000] zaleca wprowadzać czereśnię na plantacje wraz ze świerkiem lub jako gatunek główny z lipą i dębem jako gatunkami pielęgnacyjnymi. Więźba zakładanej uprawy miałaby wynosić 2,5 × 3, 3 × 4 na siedlisku LMśw, Lśw, LMw we wszystkich krainach przyrodniczo-leśnych. Zakładany przyrost roczny miałby wynosić powyżej 9 m³/ha, a masa grubizny osiągnięta z jednego hektara od 400 do 600 m³. Cykl produkcyjny takiej uprawy zawierałby się w przedziale 40-50 lat. Określając zwiększenie możliwości produkcyjnych i możliwości powiększenia bazy surowcowej czereśni ptasiej należy również zadbać o rozwój bazy nasiennej tego gatunku. Obecnie istnieje tylko jeden gospodarzy drzewostan nasienny na terenie obu dyrekcji, z którego można pozyskiwać nasiona czereśni do hodowli

materiału sadzeniowego. Położony jest na terenie Nadleśnictwa Mirce (RDLP Lublin). Udział czereśni ptasiej w składzie gatunkowym tego drzewostanu stanowi 30%. Nadleśnictwo Mirce wytypowało również czereśnię ptasią jako kandydata na drzewo doborowe.

Wnioski

- ✦ Czereśnia ptasia, mimo małego procentowego udziału w drzewostanach w porównaniu z innymi gatunkami znajduje pełne uzasadnienie w hodowli i pozyskaniu. Sprzedaż czereśni ptasiej na przetargu i submisji świadczy o zainteresowaniu odbiorców tym gatunkiem drewna. Na przetargach uzyskano od 101% do 109% ceny wywoławczej w stosunku do proponowanych. Na submisji cena 1 m³ drewna czereśni w roku 2000 wynosiła 2050 zł, a w roku 2001 od 651 zł do 1943 zł.
- ✦ Czereśnia ptasia jest gatunkiem, który opłaca się pozyskiwać, znajduje ona bowiem nabywców, a dochody uzyskane ze sprzedaży podnoszą zysk nadleśnictwa. Dochód ze sprzedaży drewna WO czereśni wyniósł: dla Nadleśnictwa Krasiczyn w roku 1998 – 25 216,12 zł, w roku 1999 – 44 882,82 zł, w 2000 roku – 31 339,22 zł; natomiast dla Nadleśnictwa Dukla w 1998 roku – 19 369,83 zł, 1999 roku – 56 814,19 zł i w 2000 roku – 88 670,57 zł.
- ✦ Uzasadnione jest powiększenie produktywności i bazy surowcowej czereśni ptasiej ze względu na popyt u nabywców lokalnych i wykorzystanie jej w stolarstwie i meblarstwie.
- ✦ Zbyt małą uwagę poświęca się czereśni ptasiej w krajowej praktyce leśnej. Należy propagować ją jako wartościową domieszkę produkcyjną i cenny gatunek biocenotyczny.

Literatura

- Hausman G., Hruzik J. 1995. Efektywność produkcji okleiny z drewna czereśni (*Prunus avium* L.). Las – Drewno – Ekologia 95. Poznań.
- Laurow Z. 2000. Poradnik Użytkowania Lasu, rozdz. II. 1. Warszawa.
- Puchniarski T. 2000. Krajowy Program Zwiększania Lesistości. Poradnik od A do Z. Warszawa.

SUMMARY

Profitability of harvest of wild cherry (*Prunus avium* L.) timber in the years 1998-2000 in Regional Directorates of the State Forests in Krosno and Lublin

Wild cherry (*Prunus avium* L.) is one of the native deciduous species used for the manufacture of products such as wood veneers or furniture. The role it plays in a stand of trees is solely of biocenotic nature, and only occasionally it is considered a temporary admixture or production species. It is rarely used as industrial wood due to an insignificant share in the composition of stands for „economic” reasons. However, any economic calculation or even estimation of harvest costs of wild cherry timber has been performed so far [Laurow 2000]. The aim of the studies is to demonstrate the profitability of harvesting of the wild cherry timber, cultivation of this species and the potential of its utilisation on an industrial scale on the example of the Regional Directorates of the State Forests (RDSFs) in Krosno and Lublin. Table 1 and 2 provide detailed data about timber volumes based on the prior grading for a given year. The share of the large-sized wood in the total timber volume was smaller. In the RDSF Krosno the share of the large-sized wood accounted for 28% in 1998, 38% in 1999 and 39% in 2000, whereas in the RDSF Lublin it was 13% in 1998, 13% in 1999 and 8% in 2000. Among the large-sized wood classes, the WCO class displayed the highest share followed by classes WD, WBO and WAO. The unit

Opłacalność pozyskania drewna czereśni ptasiej (*Prunus avium* L.) 51

cost of timber harvest and extraction ranged from 28 to 72% in 1998, 30 to 86% in 1999 and 28 to 85% in 2000 as compared to sales prices. The unit costs, price and profit were affected by inflation and the rise or decline in operating costs of machines used for extraction and harvesting. Two Forest Districts Krasieczyn and Dukla provided information on the revenues from sales of the WO wild cherry timber. In the Krasieczyn Forest District the revenue amounted to PLN 25 216.12 in 1998, PLN 44 882.82 in 1999 and PLN 31 339.22 in 2000. In the Dukla Forest District the revenue amounted to PLN 19 369.83 in 1998, PLN 56 814.19 in 1999 and PLN 88 670.57 in 2000. Wild cherry, despite its small percentage share in stand composition is worthy cultivation and harvesting. The sales of the wild cherry timber in the tender and submission prove that the receivers are interested in this species and that this form of timber sale is highly appreciated. The price obtained from the sales of wild cherry timber in tenders reached 101% to 109% of the initial price. The sale prices in tenders in 2000 were PLN 2050 per 1 m³ of wild cherry timber and in 2001 from PLN 651 to 1943 per 1 m³.